

Texty, které edice Diels-Kranz uvádí jako

IMITACE HÉRAKLEITA

C 1

Hérakleitos C 1 = Hippokratés, De victu I, 3 - 24 (De diaeta I-IV, ed. É. Littré)

Části obsáhlého hippokratovského spisu O životospřávně (Peri diaités):

(C 1, 3)

Ἐυνίσταται μὲν οὖν τὰ ζῶα τά τε ἄλλα πάντα καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ δυοῖν, διαφόροι μὲν τὴν δύναμιν, συμφόροι δὲ τὴν χρῆσιν, πυρὸς λέγω καὶ ὕδατος. Ταῦτα δὲ ξυναμφοτέρα αὐτάρκεά ἐστι τοῖσι τε ἄλλοισι πᾶσι καὶ ἀλλήλοισιν, ἐκάτερον δὲ χωρὶς οὔτε αὐτὸ ἐωυτῶ οὔτε ἄλλω οὐδενί. Τὴν μὲν οὖν δύναμιν αὐτῶν ἐκάτερον ἔχει τοιήνδε· τὸ μὲν γὰρ πῦρ δύναται πάντα διὰ παντὸς κινῆσαι, τὸ δὲ ὕδωρ πάντα διὰ παντὸς θρέψαι· ἐν μέρει δὲ ἐκάτερον κρατεῖ καὶ κρατέεται ἐς τὸ μήκιστον καὶ τὸ ἐλάχιστον ὡς ἀνυστόν. Οὐδέτερον γὰρ κρατῆσαι παντελῶς δύναται διὰ τὸδε· τὸ μὲν πῦρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ ὕδατος, ἐπιλείπει ἢ τροφή, ἀποτρέπεται οὖν ὀκόθεν μέλλει τρέφεσθαι· τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεξιὸν ἐπὶ τὸ ἔσχατον τοῦ πυρὸς, ἐπιλείπει ἢ κίνησις, ἴσταται οὖν ἐν τούτῳ, ὀκόταν δὲ στή, οὐκ ἔτι ἐγκρατές ἐστιν, ἀλλ' ἤδη τῶ ἐμπίπτοντι πυρὶ ἐς τὴν τροφήν καταναλίσκεται. Οὐδέτερον δὲ διὰ ταῦτα δύναται κρατῆσαι παντελῶς εἰ δέ κοτε κρατηθεῖ καὶ ὀκότερον πρότερον, οὐδὲν ἂν εἴη τῶν νῦν ἐόντων ὥσπερ ἔχει νῦν· οὕτω δὲ ἐχόντων αἰεὶ ἔσται τὰ αὐτὰ, καὶ οὐδέτερα καὶ οὐδὲ ἅμα ἐπιλείψει. Τὸ μὲν οὖν πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ εἴρηται μοι, αὐτάρκεά ἐστι πᾶσι διὰ παντὸς ἐς τὸ μήκιστον καὶ τοῦλάχιστον ὡσαύτως.

(C 1, 4)

Τούτων δὲ προσκέεται ἐκατέρῳ τάδε· τῶ μὲν πυρὶ τὸ θερμὸν καὶ τὸ ξηρὸν, τῶ δὲ ὕδατι τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν· ἔχει δὲ ἀπ' ἀλλήλων τὸ μὲν πῦρ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ ὑγρὸν· ἐνὶ γὰρ ἐν πυρὶ ὑγρότης· τὸ δὲ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ξηρὸν· ἐνὶ γὰρ ἐν ὕδατι ξηρόν. Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων, πούλλας καὶ παντοδαπὰς ἰδέας ἀποκρίνονται ἀπ' ἀλλήλων καὶ σπερμάτων καὶ ζώων, οὐδὲν ὁμοίων ἀλλήλοισιν οὔτε τὴν ὄψιν οὔτε τὴν δύναμιν· ἅτε γὰρ οὔποτε κατὰ ταυτὸ ἰστάμενα, ἀλλ' αἰεὶ ἀλλοιούμενα ἐπὶ τὰ καὶ ἐπὶ τὰ, ἀνόμοια ἐξ ἀνάγκης γίνεται καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἀποκρινόμενα. Ἀπόλλυται μὲν οὖν οὐδὲν ἀπάντων χρημάτων, οὐδὲ γίνεται ὅ τι μὴ καὶ πρόσθεν ἦν· συμμισγόμενα δὲ καὶ διακρινόμενα ἀλλοιοῦνται· νομίζεται δὲ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τὸ μὲν ἐξ Ἐιδου ἐς φάος ἀύξηθὲν γενέσθαι, τὸ δὲ ἐκ τοῦ φάεος ἐς Ἐιδὴν μειωθὲν ἀπολέσθαι· ὀφθαλμοῖσι γὰρ πιστεύουσι μᾶλλον ἢ

γνώμη, οὐχ ἱκανοῖς ἐοῦσιν οὐδὲ περὶ τῶν ὄρεομένων κρῖναι· ἐγὼ δὲ τάδε γνώμη ἐξηγέομαι. Ζῶει γὰρ κάκεινα καὶ τάδε· καὶ οὔτε, εἰ ζῶον, ἀποθανεῖν οἶόν τε, εἰ μὴ μετὰ πάντων· ποῦ γὰρ ἀποθανεῖται; οὔτε τὸ μὴ ὄν γενέσθαι, πόθεν γὰρ ἔσται; ἀλλ' αὖξεται πάντα καὶ μειοῦται ἐς τὸ μήκιστον καὶ ἐς τὸ ἐλάχιστον, τῶν γε δυνατῶν. Ὅτι δ' ἂν διαλέγωμαι γενέσθαι ἢ ἀπολέσθαι, τῶν πολλῶν εἴνεκεν ἐρμηνεύω· ταῦτα δὲ ζυμμίσγεσθαι καὶ διακρίνεσθαι δηλῶ· ἔχει δὲ ὧδε· γενέσθαι καὶ ἀπολέσθαι τωὐτό, ζυμμιγῆναι καὶ διακριθῆναι τω ριθῆναι τωὐτό, ἕκαστον πρὸς πάντα καὶ πάντα πρὸς ἕκαστον τωὐτό, καὶ οὐδὲν πάντων τωὐτό· ὁ νόμος γὰρ τῆ φύσει περὶ τούτων ἐναντίος.

(C 1, 5)

Χωρεῖ δὲ πάντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα ἄνω καὶ κάτω ἀμειβόμενα. Ἡμέρη καὶ εὐφρόνη ἐπὶ τὸ μήκιστον καὶ ἐλάχιστον· ὡς καὶ τῆ σελήνη τὸ μήκιστον καὶ τὸ ἐλάχιστον, πυρὸς ἔφοδος καὶ ὕδατος, ἥλιος ἐπὶ τὸ μακρότατον καὶ βραχύτατον, πάντα ταῦτα καὶ οὐ ταῦτά. Φάος Ζηνί, σκότος Ἄϊδη, φάος Ἄϊδη, σκότος Ζηνί, φοιτᾶ καὶ μετακινεῖται κεῖνα ὧδε, καὶ τάδε κεῖσε, πᾶσαν ὥρην, πᾶσαν χώραν διαπρησόμενα κεῖνά τε τὰ τῶνδε, τὰ δὲ τε τὰ κείνων. Καί θ' ἂ μὲν πρήσσουσιν οὐκ οἶδασιν, ἂ δὲ οὐ πρήσσουσι δοκέουσιν εἰδέναί· καί θ' ἂ μὲν ὀρέουσιν οὐ γινώσκουσιν, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖσι πάντα γίνεται δι' ἀνάγκην θεῖν καὶ ἂ βούλονται καὶ ἂ μὴ βούλονται. Φοιτεόντων δ' ἐκείνων ὧδε, τῶν δὲ τε κεῖσε, συμμισγομένων πρὸς ἄλληλα, τὴν πεπερωμένην μοίρην ἕκαστον ἐκπληροῖ, καὶ ἐπὶ τὸ μέζον καὶ ἐπὶ τὸ μείον. Φθορὴ δὲ πᾶσιν ἀπ' ἀλλήλων, τῶ μέζονι ἀπὸ τοῦ μείονος καὶ τῶ μείονι ἀπὸ τοῦ μέζονος, αὐξάνεται καὶ τὸ μέζον ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος, καὶ τὸ ἔλασσον ἀπὸ τοῦ μέζονος.

(C 1, 6)

Τὰ δ' ἄλλα πάντα, καὶ ψυχὴ ἀνθρώπου, καὶ σῶμα ὀκοῖον ἢ ψυχῆ, διακοσμέεται. Ἐσέρπει δὲ ἐς ἀνθρώπον μέρεα μερέων, ὅλα ὅλων, ἔχοντα σύγκρησιν πυρὸς καὶ ὕδατος, τὰ μὲν ληψόμενα, τὰ δὲ δώσοντα· καὶ τὰ μὲν λαμβάνοντα πλεῖον ποιέει, τὰ δὲ δίδοντα μείον. Πρίουσιν ἀνθρώποι ξύλον, ὁ μὲν ἔλκει, ὁ δὲ ὠθέει, τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο ποιέουσι, μείον δὲ ποιέοντες πλεῖον ποιέουσι. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ φύσις ἀνθρώπων, τὸ μὲν ὠθέει, τὸ δὲ ἔλκει· τὸ μὲν δίδωσι, τὸ δὲ λαμβάνει· καὶ τῶ μὲν δίδωσι, τοῦ δὲ λαμβάνει, καὶ τῶ μὲν δίδωσι τοσοῦτῶ πλέον, τοῦ δὲ λαμβάνει τοσοῦτῶ μείον. Χώρην δὲ ἕκαστον φυλάσσει τὴν ἑωυτοῦ, καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τὸ μείον ἰόντα διακρίνεται ἐς τὴν ἐλάσσονα χώραν· τὰ δὲ ἐπὶ τὸ μέζον πορευόμενα, ζυμμισγόμενα ἐξαλλάσσει ἐς τὴν μέζω τάξιν· τὰ δὲ ξεῖνα μὴ ὁμότροπα ὠθέεται ἐκ χώρας ἀλλοτρίης. Ἐκάστη δὲ ψυχὴ μέζω καὶ ἐλάσσω ἔχουσα περιφοιτᾶ τὰ μόρια τὰ ἑωυτῆς, οὐ προσθέσιος οὐδὲ ἀφαιρέσιος δεομένη τῶν μερέων, κατὰ δὲ

αὐξησιν καὶ μείωσιν τῶν ὑπαρχόντων δεομένη χώρης, ἕκαστα διαπρήσσειται ἐς ἦντινα ἂν ἐσέλθῃ, καὶ δέχεται τὰ προσπίπτοντα. Οὐ γὰρ δύναται τὸ μὴ ὁμότροπον ἐν τοῖσιν ἀσυμφόροισι χωρίοισιν ἐμμένειν· πλανᾶται μὲν γὰρ ἀγνώμονα· συγγινόμενα δὲ ἀλλήλοισι γινώσκει πρὸς ὃ προσίζει· προσίζει γὰρ τὸ σύμφορον τῷ συμφόρῳ, τὸ δὲ ἀσύμφορον πολεμεῖ καὶ μάχεται καὶ διαλλάσσει ἀπ' ἀλλήλων. Διὰ τοῦτο ἀνθρώπου ψυχὴ ἐν ἀνθρώπῳ αὐξάνεται, ἐν ἄλλῳ δὲ οὐδενί· καὶ τῶν ἄλλων ζώων τῶν μεγάλων ὡσαύτως· ὁκόσα δὲ ἄλλως, ἀπ' ἄλλων ὑπὸ βίης ἀποκρίνεται.

(C 1, 7)

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ζώων ἐάσω, περὶ δὲ ἀνθρώπου δηλώσω. Ἐσέρπει δὲ ἐς ἀνθρώπον ψυχὴ· πυρὸς καὶ ὕδατος ζύγκρησιν ἔχουσα, μοῖραν σώματος ἀνθρώπου· ταῦτα δὲ καὶ θήλεα καὶ ἄρσενα καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα τρέφεται, τρέφεται δὲ καὶ αὐξεται διαίτη τῇ περὶ τὸν ἀνθρώπον· ἀνάγκη δὲ τὰ μέρη εἶναι πάντα τὰ ἐσιόντα· οὐτινος γὰρ μὴ ἐνεῖη, μοῖρη ἐξ ἀρχῆς οὐκ ἂν αὐξηθεῖη οὔτε πουλλῆς ἐπιούσης τροφῆς οὔτε ὀλίγης, οὐ γὰρ ἔχει τὸ προσαυξόμενον· ἔχον δὲ πάντα, αὐξεται ἐν χώρῃ τῇ ἐωυτοῦ ἕκαστον, τροφῆς ἐπιούσης ἀπὸ ὕδατος ξηροῦ καὶ πυρὸς ὑγροῦ, τὰ μὲν εἴσω βιαζόμενα, τὰ δὲ ἔξω. Ὡσπερ οἱ τέκτονες τὸ ξύλον πρίουσι, καὶ ὁ μὲν ἔλκει, ὁ δὲ ὠθέει, ταῦτ' οὕτως ποιέοντες· κάτω δ' ὁ πιέζων τὸν ἄνω ἔλκει, οὐ γὰρ ἂν παραδέχοιτο κάτω ἰέναι· ἦν δὲ βιάζονται, παντὸς ἀμαρτήσονται. Τοιοῦτον τροφὴ ἀνθρώπου· τὸ μὲν ἔλκει, τὸ δὲ ὠθέει, εἴσω δὲ βιαζόμενον ἔξω ἔρπει· ἦν δὲ βιῆται παρὰ καιρὸν, παντὸς ἀποτεύξεται.

(C 1, 8)

Χρόνον δὲ τοσοῦτον ἕκαστα τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, ἄχρι μηκέτι δέχεται ἢ τροφῇ, μηδὲ χώρῃ ἰκανὴν ἔχει ἐς τὸ μήκιστον τῶν δυνατῶν, ἔπειτ' ἐναμείβει ἐς τὴν μέζονα χώρην, θήλεα καὶ ἄρσενα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ βίης καὶ ἀνάγκης διωκόμενα· ὁκόσα δ' ἂν πρότερον ἐμπλήσῃ τὴν πεπερωμένην μοῖρην, ταῦτα διακρίνεται πρῶτα, ἅμα δὲ καὶ συμμίσγεται· ἕκαστον μὲν γὰρ διακρίνεται πρῶτα, ἅμα δὲ καὶ ξυμμίσγεται· χώρην δὲ ἀμείψαντα καὶ τυχόντα ἀρμονίης ὀρθῆς ἐχούσης συμφωνίας τρεῖς, ξυλλήβδην διεξὸν διὰ πασέων, ζῶει καὶ αὐξεται τοῖσιν αὐτοῖσιν οἷσι καὶ πρόσθεν· ἦν δὲ μὴ τύχη τῆς ἀρμονίης, μηδὲ ξύμφωνα τὰ βαρέα τοῖσιν ὀξέσι γένηται, ἦν ἢ πρώτη συμφωνία, ἦν ἢ δευτέρα γεννηθῆ ἢ τὸ διὰ παντὸς, ἐνὸς ἀπογενομένου πᾶς ὁ τόνος μάταιος· οὐ γὰρ ἂν προσαείσειεν· ἀλλ' ἀμείβει ἐκ τοῦ μέζονος ἐς τὸ μείον πρὸ μοίρης· διότι οὐ γινώσκουσιν ὅ τι ποιέουσιν.

(C 1, 9)

Ἄρσένων μὲν οὖν καὶ θηλείων διότι ἐκάτερα γίνεται, προϊόντι τῷ λόγῳ δηλώσω. Τούτων δὲ ὁκότερον ἂν τύχη ἔλθον καὶ τύχη τῆς ἁρμονίης, ὑγρὸν ἔδον κινέεται ὑπὸ τοῦ πυρός· κινεόμενον δὲ ζωπυρέεται καὶ προσάγεται τὴν τροφήν ἀπὸ τῶν ἐσιόντων ἐς τὴν γυναικα σιτίων καὶ πνεύματος, τὰ μὲν πρῶτα πάντη ὁμοίως, ἕως ἔτι ἀραιὸν ἔστιν· ὑπὸ δὲ τῆς κινήσιος καὶ τοῦ πυρός ξηραίνεται καὶ στερεοῦται· στερεούμενον δὲ πυκνοῦται περίξ· καὶ τὸ πῦρ ἐγκατακλειόμενον οὐκ ἔτι τὴν τροφήν ἱκανὴν ἔχει ἐπάγεσθαι, οὐδὲ τὸ πνεῦμα ἐξωθέει διὰ τὴν πυκνότητα τοῦ περιέχοντος· ἀναλίσκει οὖν τὸ ὑπάρχον ὑγρὸν εἶσω. Τὰ μὲν οὖν στερεὰ τὴν φύσιν ἐν τῷ ξυνεστηκότι καὶ ξηρῷ οὐ καταναλίσκεται τῷ πυρὶ ἐς τὴν τροφήν· ἀλλ' ἐγκρατέα γίνεται καὶ ξυνίσταται τοῦ ὑγροῦ ἐκλείποντος, ἅπερ ὁστέα καὶ νεῦρα ἐπονομάζεται. Τὸ δὲ πῦρ ἐκ τοῦ συμμιγέντος κινευμένου τοῦ ὑγροῦ διακοσμέεται τὸ σῶμα κατὰ φύσιν διὰ τοιήνδε ἀνάγκην· διὰ μὲν τῶν στερεῶν καὶ ξηρῶν οὐ δύναται τὰς διεξόδους χρονίας ποιέεσθαι, διότι οὐκ ἔχει τροφήν· διὰ δὲ τῶν ὑγρῶν καὶ μαλακῶν δύναται· ταῦτα γὰρ ἔστιν αὐτῷ τροφή· ἐνὶ δὲ καὶ ἐν τούτοις ξηρότης οὐ καταναλισκομένη ὑπὸ τοῦ πυρός· ταῦτα δὲ ξυνίσταται πρὸς ἄλληλα. Τὸ μὲν οὖν ἐσωτάτω καταφραχθὲν πῦρ καὶ πλεϊστόν ἔστι καὶ μεγίστην τὴν διεξοδὸν ἐποίησατο· πλεϊστον γὰρ τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα ἐνήν, ὅπερ κοιλίη καλέεται· καὶ ἐξέπεσεν ἐντεῦθεν, ἐπεὶ οὐκ εἶχε τροφήν ἐξω, καὶ ἐποίησατο τοῦ πνεύματος διεξόδους καὶ τροφῆς ἐπαγωγὴν καὶ διάπεμψιν· τὸ δὲ ἀποκλεισθὲν ἐς ἄλλο σῶμα περιόδους ἐποίησατο τρισσὰς, ὅπερ ἦν ὑγρότατον τοῦ πυρός, ἐν τούτοις τοῖσι χωρίοισιν, αἵτινες φλέβες καλέονται κοῖλαι· ἐς δὲ τὰ μέσα τούτων τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ ὕδατος ξυνιστάμενον πήγνυται, ὅπερ καλέεται σάρκες.

(C 1, 10)

Ἐνὶ δὲ λόγῳ πάντα διεκοσμήσατο κατὰ τρόπον αὐτὸ ἐωυτῷ τὰ ἐν τῷ σώματι τὸ πῦρ, ἀπομίμησιν τοῦ ὄλου, μικρὰ πρὸς μεγάλα καὶ μεγάλα πρὸς μικρά· κοιλίην μὲν τὴν μεγίστην, ξηρῷ καὶ ὑγρῷ ταμεῖον, δοῦναι πᾶσι καὶ λαβεῖν παρὰ πάντων, θαλάσσης δύναμιν, ζῶν ἐντρόφων τροφὸν, ἀσυμφόρων δὲ φθορὸν· περὶ δὲ ταύτην ὕδατος ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ σύστασιν· διεξοδὸν πνεύματος ψυχροῦ καὶ θερμοῦ· ἀπομίμησιν τῆς γῆς, τὰ ἐπεισπίπτοντα πάντα ἀλλοιούσης. Καταναλίσκον δὲ καὶ αὐξὸν σκέδασιν ὕδατος λεπτοῦ καὶ πυρός ἐποίησατο ἠερίου, ἀφανέος καὶ φανεροῦ, ἀπὸ τοῦ ξυνεστηκότος ἀπόκρισιν, ἐν ᾧ φερόμενα πάντα ἐς τὸ φανερὸν ἀφικνέεται ἕκαστα μοίρη πεπωμένη. Ἐν δὲ τούτῳ ἐποίησατο πυρὸς περιόδους τρισσὰς, περαινούσας πρὸς ἀλλήλας καὶ εἶσω καὶ ἔξω· αἱ μὲν πρὸς τὰ κοῖλα τῶν ὑγρῶν, σελήνης δύναμιν, αἱ δὲ ἐς τὴν ἔξω περιφορὰν, πρὸς τὸν περιέχοντα πάγον, ἄστρον δύναμιν, αἱ δὲ μέσα καὶ εἶσω καὶ ἔξω περαίνουσαι. Τὸ θερμότατον καὶ ἰσχυρότατον πῦρ, ὅπερ πάντων ἐπικρατέεται, διέπον ἅπαντα κατὰ φύσιν, αἶκτον καὶ ὄψει καὶ ψαύσει, ἐν τούτῳ

ψυχή, νοός, φρόνησις, αὔξησις, κίνησις, μείωσις, διάλλαξις, ὕπνος, ἐγρήγορσις·
τοῦτο πάντα διὰ παντὸς κυβερνᾷ, καὶ τάδε καὶ ἐκεῖνα, οὐδέκοτε ἀτρεμίζον.

(C 1, 11)

Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐκ τῶν φανερῶν τὰ ἀφανέα σκέπτεσθαι οὐκ ἐπίστανται· τέχνησι
γὰρ χρεόμενοι ὁμοίησιν ἀνθρωπίνῃ φύσει οὐ γινώσκουσιν· θεῶν γὰρ νόος
ἐδίδαξε μιμέσθαι τὰ ἐωυτῶν, γινώσκοντας ἃ ποιέουσι, καὶ οὐ γινώσκοντας ἃ
μιμέονται. Πάντα γὰρ ὅμοια, ἀνόμοια ἐόντα· καὶ σύμφορα πάντα, διάφορα
ἐόντα· διαλεγόμενα, οὐ διαλεγόμενα· γνώμην ἔχοντα, ἀγνώμονα· ὑπεναντίος ὁ
τρόπος ἐκάστων, ὁμολογούμενος. Νόμος γὰρ καὶ φύσις, οἷσι πάντα
διαπρησόμεθα, οὐχ ὁμολογέεται ὁμολογεόμενα· νόμον γὰρ ἔθεσαν ἄνθρωποι
αὐτοὶ ἐωυτοῖσιν, οὐ γινώσκοντες περὶ ὧν ἔθεσαν· φύσιν δὲ πάντων θεοὶ
διεκόσμησαν· ἃ μὲν οὖν ἄνθρωποι ἔθεσαν, οὐδέκοτε κατὰ ταυτὸ ἔχει οὔτε ὀρθῶς
οὔτε μὴ ὀρθῶς· ὁκόσα δὲ θεοὶ ἔθεσαν, αἰεὶ ὀρθῶς ἔχει· καὶ τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ μὴ
ὀρθὰ τοσοῦτον διαφέρει.

(C 1, 12)

Ἐγὼ δὲ δηλώσω τέχνας φανεράς ἀνθρώπου παθήμασιν ὁμοίας εἰούσας καὶ
φανεροῖσι καὶ ἀφανέσι. Μαντικὴ τοιόνδε· τοῖσι φανεροῖσι μὲν τὰ ἀφανέα
γινώσκειν, καὶ τοῖσιν ἀφανέσι τὰ φανερά, καὶ τοῖσιν ἐοῦσι τὰ μέλλοντα, καὶ
τοῖσιν ἀποθανοῦσι τὰ ζῶντα, καὶ τῶν ἀσυνέτων ξυνίασιν, ὁ μὲν εἰδῶς αἰεὶ ὀρθῶς,
ὁ δὲ μὴ εἰδῶς ἄλλοτε ἄλλως. Φύσιν ἀνθρώπου καὶ βίον ταῦτα μιμέεται· ἀνήρ
γυναικὶ ξυγγενόμενος παιδίον ἐποίησε, τῷ φανερῷ τὸ ἀδηλον γινώσκειν, ὅτι
οὕτως ἔσται. Γνώμη ἀνθρώπου ἀφανῆς, γινώσκουσα τὰ φανερά, ἐκ παιδὸς ἐς
ἄνδρα μεθίσταται, τῷ ἐόντι τὸ μέλλον γινώσκειν, οὐχ ὁ μὴ ὧν ἀπὸ θανάτου,
ζῶον δὲ, τῷ τεθνηκότι τὸ ζῶον οἶδεν. Ἄσύνετον γαστήρ· ταύτη συνίεμεν ὅτι διψῆ
ἢ πεινῆ. Ταῦτα μαντικῆς τέχνης καὶ φύσιος ἀνθρωπίνης πάθεα, τοῖσι μὲν
γινώσκουσιν αἰεὶ ὀρθῶς, τοῖσι δὲ μὴ γινώσκουσιν αἰεὶ ἄλλοτε ἄλλως.

(C 1, 13)

Σιδήρου ὄργανα· τέχνησι τὸν σίδηρον περιτήκουσι, πνεύματι ἀναγκάζοντες τὸ
πῦρ, τὴν ὑπάρχουσαν τροφήν ἀφαιρέοντες, ἀραιὸν δὲ ποιήσαντες, παίουσι καὶ
συνελαύνουσιν, ὕδατος δὲ ἄλλου τροφῆ ἰσχυρὸν γίνεται. Ταῦτα πάσχει
ἄνθρωπος ὑπὸ παιδοτριβῶν· τὴν ὑπάρχουσαν τροφήν πυρὶ ἀφαιρέεται, ὑπὸ
πνεύματος ἀναγκαζόμενος· ἀραιούμενος δὲ κόπτεται, τρίβεται, καθαίρεται,
ὕδατων δὲ ὑπαγωγῆ ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γίνεται.

(C 1, 14)

Καὶ οἱ γναφῆες τωὐτὸ διαπρήσσονται, λακτίζουσι, κόπτουσι, ἔλκουσι, λυμαινόμενοι ἰσχυρότερα ποιέουσι, κείροντες τὰ ὑπερέχοντα, καὶ παραπλέκοντες, καλλίω ποιέουσι· ταῦτα πάσχει ὤνθρωπος.

(C 1, 15)

Σκυτέες τὰ ὅλα καὶ τὰ μέρη διαιρέουσι, καὶ τὰ μέρη ὅλα ποιέουσι, τάμνοντες δὲ καὶ κεντέοντες τὰ σαθρὰ ὑγίεια ποιέουσιν. Καὶ ἄνθρωπος δὲ τωὐτὸ πάσχει· ἐκ τῶν ὅλων μέρη διαιρέεται, καὶ ἐκ τῶν μερέων συντιθεμένων ὅλα γίνεται· κεντεόμενοι τε καὶ τεμνόμενοι τὰ σαθρὰ ὑπὸ τῶν ἰητρῶν ὑγιαίνονται· καὶ τόδε ἰητρικῆς τὸ λυπέον ἀπαλλάσσειν, καὶ ὑφ' οὗ πονεῖ ἀφαιρέοντα ὑγίεια ποιέειν. Ἡ φύσις αὐτομάτη ταῦτα ἐπίσταται· καθήμενος πονεῖ ἀναστήναι, κινεούμενος πονεῖ ἀναπαύσασθαι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔχει ἢ φύσις ἰητρικῆς.

(C 1, 16)

Τέκτονες πρίοντες ὁ μὲν ὠθέει, ὁ δὲ ἔλκει· τὸ αὐτὸ ποιέειν ἀμφοτέρως φέρει· τρυπῶσιν, ὁ μὲν ἔλκει, ὁ δὲ ὠθέει· πιεζόντων ἄνω ἔρπει, τὸ δὲ κάτω· μείω ποιέοντες πλείω ποιέουσι, καὶ πλείω ποιέοντες μείω ποιέουσι, φύσιν τε ἀνθρώπου μιμούνται. Πνεῦμα τὸ μὲν ἔλκει, τὸ δὲ ὠθέει, τὸ δ' αὐτὸ ποιέειν ἀμφοτέρως φέρει· σίτων τὰ μὲν κάτω πιέζεται, τὰ δὲ ἄνω ἔρπει. Ἀπὸ μιῆς ψυχῆς διαιεομένης πλείους καὶ μείους καὶ μέζονες καὶ ἐλάσσονες.

(C 1, 17)

Οἰκοδόμοι ἐκ διαφόρων σύμφορον ἐργάζονται, τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραίνοντες, τὰ δὲ ὑγρὰ ξηραίνοντες, τὰ μὲν ὅλα διαιρέοντες, τὰ δὲ διηρημένα συντιθέντες· μὴ οὕτω δὲ ἐχόντων οὐκ ἂν ἔχοι ἢ δεῖ. Δίαιταν ἀνθρωπίνην μιμείται, τὰ μὲν ξηρὰ ὑγραίνοντες, τὰ δὲ ὑγρὰ ξηραίνοντες, τὰ μὲν ὅλα διαιρέουσι, τὰ δὲ διηρημένα ξυντιθέασι, ταῦτα πάντα διάφορα ἔοντα ξυμφέρει τῇ φύσει.

(C 1, 18)

Μουσικῆς ὄργανον ὑπάρξει δεῖ πρῶτον, ἐν ᾧ δηλώσει ἂ βούλεται ἀρμονίη· συντάξεις ἐκ τῶν αὐτῶν οὐχ αἰ αὐταί, ἐκ τοῦ ὀξέος, ἐκ τοῦ βαρέος, ὀνόματι μὲν ὁμοίων, φθόγγω δὲ οὐχ ὁμοίων· τὰ πλεῖστα διάφορα μάλιστα ξυμφέρει, καὶ τὰ ἐλάχιστα διάφορα ἥκιστα ξυμφέρει· εἰ δὲ ὅμοια πάντα ποιήσει τις, οὐκ ἔνι τέρψις· αἰ πλεῖστα μεταβολαὶ καὶ πολυειδέσταται μάλιστα τέρπουσιν. Μάγειροι ὄψα σκευάζουσιν ἀνθρώποισι διαφόρων, συμφόρων, παντοδαπὰ ξυγκρίνοντες, ἐκ τῶν αὐτῶν οὐ τὰ αὐτὰ, βρῶσιν καὶ πόσιν ἀνθρώπων· ἦν δὲ πάντα ὅμοια ποιήση, οὐκ ἔχει τέρψιν· οὐδ' εἰ ἐν τῷ αὐτῷ πάντα ξυντάξειεν, οὐκ ἂν ἔχοι ὀρθῶς. Κρούεται τὰ κρούματα ἐν μουσικῇ τὰ μὲν ἄνω, τὰ δὲ κάτω. Γλῶσσα μουσικὴν

μιμέεται διαγινώσκουσα μὲν τὸ γλυκὺ καὶ τὸ ὀξύ τῶν προσπιπτόντων, καὶ τὰ διάφωνα καὶ ξύμφωνα· κρούεται δὲ τοὺς φθόγγους ἄνω καὶ κάτω, καὶ οὔτε τὰ ἄνω κάτω κρούμενα ὀρθῶς ἔχει οὔτε τὰ κάτω ἄνω· καλῶς δὲ ἡρμοσμένης γλώσσης, τῇ συμφωνίῃ τέρψις, ἀναρμόστου δὲ λύπη.

(C 1, 19)

Νακοδέψαι τείνουσι, τρίβουσι, κτενίζουσι, πλύνουσι, ταῦτα παιδίων θεραπήῃ. Πλοκέες ἄγοντες κύκλω πλέκουσιν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἕς τὴν ἀρχὴν τελευτῶσι· τοῦτο περίοδος ἐν τῷ σώματι, ὁκόθεν ἀρχεται, ἐπὶ τοῦτο τελευτᾷ.

(C 1, 20)

Χρυσίον ἐργάζονται, κόπτουσι, πλύνουσι, τήκουσι πυρὶ μαλακῶ, ἰσχυρῶ δὲ οὐ συνίσταται· ἀπεργασάμενοι πρὸς πάντα χρῶνται· ἄνθρωπος σῖτον κόπτει, πλύνει, ἀλήθει, πυρώσας χρῆται, ἰσχυρῶ μὲν πυρὶ ἐν τῷ σώματι οὐ συνίσταται, μαλθακῶ δέ.

(C 1, 21)

Ἄνδριαντοποιοὶ μίμησιν σώματος ποιέουσιν πλὴν ψυχῆς, γνώμην δὲ ἔχοντα οὐ ποιέουσιν, ἐξ ὕδατος καὶ γῆς, τὰ ὑγρὰ ξηραίνοντες καὶ τὰ ξηρὰ ὑγραίνοντες, ἀφαιρέονται ἀπὸ τῶν ὑπερεχόντων, καὶ προστιθέασιν πρὸς τὰ ἐλλείποντα, ἐκ τοῦ ἐλαχίστου πρὸς τὸ μέγιστον αὐξόντες. Ταῦτα πάσχει ὁ ἄνθρωπος, αὐξεται ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου ἕς τὸ μέγιστον, ἐκ τῶν ὑπερεχόντων ἀφαιρούμενος, τοῖσιν ἐλλείπουσι προστιθεὶς, τὰ ξηρὰ ὑγραίνων καὶ τὰ ὑγρὰ ξηραίνων.

(C 1, 22)

Κεραμέες τροχὸν δινέουσι, καὶ οὔτε ὀπίσω οὔτε πρῶσω προχωρεῖ, καὶ ἀμφοτέρωσθε ἅμα τοῦ ὅλου μιμητῆς τῆς περιφορῆς· ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ἐργάζονται περιφερομένῳ παντοδαπά, οὐδὲν ὅμοιον τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖσιν αὐτοῖσιν ὀργάνοισιν. Ἄνθρωποι ταῦτα πάσχουσι καὶ ἄλλα ζῶα, ἐν τῇ αὐτῇ περιφορῇ πάντα ἐργάζονται, ἐκ τῶν αὐτῶν ὅμοιον οὐδὲν τοῖσιν αὐτοῖσιν ὀργάνοισιν, ἐξ ὑγρῶν ξηρὰ ποιέοντες καὶ ἐκ τῶν ξηρῶν ὑγρά.

(C 1, 23)

Γραμματικὴ τοιόνδε· σχημάτων σύνθεσις, σημήϊα φωνῆς ἀνθρωπίνης, δύναμις τὰ παροιχόμενα μνημονεῦσαι, τὰ ποιητέα δηλῶσαι· δι' ἑπτὰ σχημάτων ἢ γνώσις· ταῦτα πάντα ἄνθρωπος διαπρήσεται καὶ ὁ ἐπιστάμενος γράμματα καὶ ὁ μὴ ἐπιστάμενος. Δι' ἑπτὰ σχημάτων καὶ ἡ αἴσθησις ἢ ἀνθρώπων, ἀκοὴ ψόφων, ὄψις φανερῶν, ῥὶν ὀσμῆς, γλῶσσα ἡδονῆς καὶ ἀηδίας, στόμα διαλέκτου, σῶμα ψαύσιος

θερμοῦ ἢ ψυχροῦ, πνεύματος διέξοδοι ἔσω καὶ ἔξω· διὰ τούτων γνῶσις ἀνθρώποισιν.

(C 1, 24)

Ἄγωνίη, παιδοτριβίη τοιόνδε· διδάσκουσι παρανομέειν κατὰ νόμον, ἀδικέειν δικαίως, ἐξαπατέειν, κλέπτειν, ἀρπάζειν, βιάζεσθαι τὰ κάλλιστα καὶ αἰσχιστὰ· ὁ μὴ ταῦτα ποιέων κακός, ὁ δὲ ταῦτα ποιέων ἀγαθός· ἐπίδειξις τῶν πολλῶν ἀφροσύνης, θεῶνται ταῦτα καὶ κρίνουσιν ἕνα ἐξ ἀπάντων ἀγαθόν, τοὺς δὲ ἄλλους κακούς· πολλοὶ θαυμάζουσιν, ὀλίγοι γινώσκουσιν. Ἐς ἀγορὴν ἐλθόντες ἀνθρώποι ταῦτὰ διαπρήσσονται· ἐξαπατῶσι πωλέοντες καὶ ὠνεόμενοι· ὁ πλεῖστα ἐξαπατήσας, οὗτος θαυμάζεται. Πίνοντες καὶ μαινόμενοι ταῦτὰ διαπρήσσονται. Τρέχουσι, παλαίουσι, μάχονται, κλέπτουσιν, ἐξαπατῶσιν, εἷς ἐκ πάντων κρίνεται. Ὑποκριταὶ καὶ ἐξαπάται, πρὸς εἰδότας λέγουσιν ἄλλα καὶ φρονέουσιν ἕτερα, οἱ αὐτοὶ ἐξέρπουσι καὶ ἐσέρπουσιν οὐχ οἱ αὐτοί· ἐνὶ δὲ ἀνθρώπῳ ἄλλα μὲν λέγειν, ἄλλα δὲ ποιέειν, καὶ τὸν αὐτὸν μὴ εἶναι τὸν αὐτὸν, καὶ ποτὲ μὲν ἄλλην ἔχειν γνώμην, ὅτε δὲ ἄλλην. Οὕτω μὲν αἱ τέχναι πᾶσαι τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐπικοινωνέουσιν.

(C 1, 34. 8-14)

Εἰ δέ τις ἀπιστοίη, ψυχὴν μὴ προσμίγεσθαι φύσει (var: ψυχῇ), ἀφορῶν ἐς ἀνθρακας, κεκαυμένους πρὸς μὴ κεκαυμένους προσβάλλων, ἰσχυροὺς πρὸς ἀσθενέας, τροφὴν αὐτοῖσι διδούς, ὅμοιον τὸ σῶμα πάντες παρασχῆσονται καὶ οὐ διάδηλος ἕτερος τοῦ ἑτέρου, ἀλλ' ἐν ὁκοίῳ σώματι ζωπυρέονται, τοιοῦτον δὴ τὸ πᾶν ἔσται· ὁκόταν δ' ἀναλώσωσι τὴν ὑπάρχουσαν τροφὴν, διακρίνονται ἐς τὸ ἄδηλον· τοῦτο καὶ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ πάσχει.

(C 1, 35. 1-11)

Περὶ δὲ φρονήσιος ψυχῆς καὶ ἀφροσύνης ὀνομαζομένης ὧδε ἔχει· πυρὸς τὸ ὑγρότατον καὶ ὕδατος τὸ ξηρότατον κρησιν λαβόντα ἐν τῷ σώματι φρονιμώτατον, διότι τὸ μὲν πῦρ ἔχει ἀπὸ τοῦ ὕδατος τὸ ὑγρὸν, τὸ δὲ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ξηρόν· ἐκάτερον δὲ οὕτως ἀνταρκέστατον· οὔτε τὸ πῦρ τῆς τροφῆς ἐνδεέστερον ἐπὶ πουλὺ φοιτᾷ, οὔτε τὸ ὕδωρ τῆς κινήσιος ἐπὶ πουλὺ δεόμενον κωφοῦται· αὐτό τε οὖν ἐκάτερον οὕτως ἀνταρκέστατόν ἐστι πρὸς ἄλληλά τε κρηθέντα. Ὅτι γὰρ ἐλάχιστα τῶν πέλας δέεται, τοῦτο μάλιστα τοῖσι παρεοῦσι προσέχει, πυρὸς τε τὸ ἥκιστα κινεούμενον μὴ ὑπ' ἀνάγκης, καὶ ὕδατος τὸ μάλιστα μὴ ὑπὸ βίης. Ἐκ τούτων δὲ ἡ ψυχὴ συγκρηθεῖσα φρονιμωτάτη καὶ μνημονικωτάτη·

C 2

Hérakleitos C 2 = Hippokratés, De alimento, ed. É. Littré
Vybrané výroky hippokratovského spisu Peri trofés, O výživě:

(C 2, 1)

Τροφή και τροφῆς εἶδος, μία και πολλαί ...

(C 2, 2)

Αὔξει δὲ και ῥώννυσι και σαρκῶ και ὁμοιοῖ και ἀνομοιοῖ τὰ ἐν ἐκάστοισι κατὰ φύσιν τὴν ἐκάστου και τὴν ἐξ ἀρχῆς δύναμιν.

(C 2, 9)

Ἄρχῆ δὲ πάντων μία και τελευτὴ πάντων μία και ἡ αὐτὴ τελευτὴ και ἀρχή.

(C 2, 12)

Και πάντων ἐς θερμασίην βλάπτει και ὠφελέει· ἐς ψύξιν βλάπτει και ὠφελέει· ἐς δύναμιν βλάπτει και ὠφελέει.

(C 2, 15)

Φύσις ἐξαρκέει πάντα πᾶσιν.

(C 2, 17)

(Ἄποκρίσεις κατὰ φύσιν, κοιλίης, οὔρων, ἰδρωτός, πτυάλου, μύξης, ὑστέρης, καθ' αἰμορροΐδα, θύμον, λέπρην, φῦμα, καρκίνωμα, ἐκ ῥινῶν, ἐκ πλεύμονος, ἐκ κοιλίης, ἐξ ἔδρης, ἐκ καυλοῦ, κατὰ φύσιν και παρὰ φύσιν· αἱ διακρίσεις τούτων ἄλλοισι πρὸς ἄλλον λόγον ἄλλοτε και ἄλλοίως.)

Μία φύσις ἐστὶ ταῦτα πάντα και οὐ μία· πολλαὶ φύσιές εἰσι ταῦτα πάντα και μία.

(C 2, 24)

Ἄρχῆ μεγάλη εἰς ἔσχατον μέρος ἀφικνέεται· ἐξ ἐσχάτου μέρους ἐς ἀρχὴν μεγάλην ἀφικνέεται· μία φύσις εἶναι και μὴ εἶναι.

(C 2, 40)

... Χυμοὶ ἴδιοι βλαβεροὶ, χυμοὶ ἀλλότριοι βλαβεροὶ, χυμοὶ ἀλλότριοι συμφέροντες, χυμοὶ ἴδιοι συμφέροντες, τὸ ζύμφωνον διάφωνον, τὸ διάφωνον ζύμφωνον, ...

(C 2, 45)

Ὁδὸς ἄνω κάτω, μία.

(C 2, 55)

Ἵγγρασίη τροφῆς ὄχημα.

C 3

Toto označení edice Diels-Kranz podivuhodně sdružuje 2 zlomky Skythínovy (u Plútarcha a u Stobaia), část Kleanthova *Hymnu na Dia* a část Lúkianovy *Dražby životů*:

C 3. 1. = Skythínos z Teu, *Iamboi peri fyseós*, fr. 1 West = Plútarchos, *De Pythiae oraculis* 17, 402a10 - b1, ed. W. Sieveking:

[ὕστερον μέντοι πληκτρον ἀνέθηκαν τῷ θεῷ χρυσοῦν ἐπιστήσαντες ὡς ἔοικε Σκυθίνῳ λέγοντι περὶ τῆς λύρας ἦν]

1 ἀρμόζεται – fragment 1 West

Ζηνὸς εὐειδῆς Ἀπόλλων πᾶσαν, ἀρχὴν καὶ τέλος

3 συλλαβῶν, ἔχει δὲ λαμπρὸν πληκτρον ἡλίου φάος.

C 3. 2. = Skythínos z Teu, *Iamboi peri fyseós*, Fragment 2 West:

(Jiná verze je ovšem je u Stobaia, *Anthologium* I, 8, 43; p. 108, 6 W. – a ještě jinak čte Diels Kranz podle Wilamowitze)

1 ὕστατον πρῶτον τε πάντων ἔνθ' ἑαυτῷ πάντ' ἔχων, – fragment 2 West

εἷς ἀεὶ κούχ [εἷς· πάλιν γὰρ] εἷσιν ὅς παροίχεται

3 ἐξ ἑόντος [αὐτὸς] αὐτῷ [τῆν] ἐναντίην ὁδὸν

παρ' ἐνιαυτόν ... τὸ δ' αὔριον

5 ἦματι τρίτῳ χθὲς ἔστιν, [τοῦ]το δὲ χθὲς αὔριον.

Paralelní text C 3. 2. = Stobaios, *Anthologium* I, 8, 43; p. 108, 6 W.:

Ἐκ τοῦ Σκυθίνου Περὶ φύσεως.

Χρόνος ἔστιν ὕστατον καὶ πρῶτον πάντων καὶ ἔχει ἐν ἑαυτῷ πάντα καὶ ἔστιν εἷς ἀεὶ· καὶ οὐκ εἷσιν ὁ παροιχόμενος ἐκ τοῦ ἑόντος αὐτῷ ἐναντίην ὁδὸν παρεωνιατῶν. Τὸ γὰρ αὔριον ἢ μὲν τῷ ἔργῳ χθὲς ἔσται, τὸ δὲ χθὲς αὔριον [ἦν]. (Toto je čtení u Stobaia, ed. C. Wachsmuth and O. Hense, jiné je ve Westově edici Skythina jako fr. 2 a jinou úpravu přijímá edice Diels-Kranz podle Wilamowitze.)

Text C 3. 2. podle edice Diels-Kranz (podle Wilamowitzova návrhu):

- 1 ... πάντων χρόνος
 ὕστατον καὶ πρῶτον ἔστι, κἀν ἑαυτῷ πάντ' ἔχει
 3 κἄστιν εἷς κούκ ἔστιν· αἰεὶ δ' καὶ ἐξ ἑόντος οἴχεται
 καὶ πάρεστιν αὐτός αὐτῷ τὴν ἐναντίην ὁδόν,
 5 αὔριον γὰρ ἡμῖν ἔργῳ χθές, τὸ δὲ χθές αὔριον.

C 3. 3. *Žádnuu položku C 3. 3. edice Diels-Kranz neuvádí !*

C 3. 4. = Kleantes z Assu, Hymnus, fr. 537, 3-9 von Arnim (u Stobaia I, 12; p. 25 W.):

- 3 Ζεῦ, φύσεως ἀρχηγέ, νόμου μέτα πάντα κυβερνῶν,
 χαῖρε· σὲ γὰρ πάντεσσι θέμις θνητοῖσι προσαιδᾶν.
 5 ἐκ σοῦ γὰρ γένος εἶς ἤχου μίμημα λαχόντες
 μοῦνοι, ὅσα ζῶει τε καὶ ἔρπει θνήτ' ἐπὶ γαῖαν·
 7 τῷ σε καθυμνήσω καὶ σὸν κράτος αἰὲν αἰείσω.
 σοὶ δὴ πᾶς ὁδε κόσμος, ἐλισσόμενος περὶ γαῖαν,
 9 πείθεται, ἧ κεν ἄγης, καὶ ἐκὼν ὑπὸ σεῖο κρατεῖται·

C 3. 5.

Lúkianos, Vitarum auctio 14, 4-28:

Ἀγοραστής· σὺ δὲ τί κλάεις, ὦ βέλτιστε; πολὺ γὰρ οἶμαι κάλλιον σοὶ προσλαλεῖν.
 Ἡράκλειτος· Ἠγέομαι γάρ, ὦ ξεῖνε, τὰ ἀνθρωπήια πρήγματα οἰκτεῖρω καὶ
 δακρυώδεα καὶ οὐδὲν αὐτέων ὅ τι μὴ ἐπικήριον· τὸ δὴ οἰκτεῖρω τε σφέας καὶ
 ὀδύρομαι, καὶ τὰ μὲν παρεόντα οὐ δοκέω μεγάλα, τὰ δὲ ὑστέρω χρόνῳ ἐσόμενα
 πάμπαν ἀνηρά, λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας καὶ τὴν τοῦ ὄλου συμφορὴν· ταῦτα
 ὀδύρομαι καὶ ὅτι ἔμπεδον οὐδέν, ἀλλ' ὅκως ἐς κυκεῶνα τὰ πάντα συνειλέονται
 καὶ ἔστι τῶντὸ τέρψις ἀτερψίη, γνῶσις ἀγνωσίη, μέγα μικρόν, ἄνω κάτω
 περιχωρέοντα καὶ ἀμειβόμενα ἐν τῇ τοῦ αἰῶνος παιδιῇ.

- A. Τί γὰρ ὁ αἰὼν ἔστι;
 H. Παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος, συμφερόμενος.
 A. Τί γὰρ ὁ αἰὼν ἔστι;
 H. Παῖς παίζων, πεσσεύων, διαφερόμενος, συμφερόμενος.
 A. Τί δὲ ἄνθρωποι;
 H. Θεοὶ θνητοί.

A. Τί δὲ θεοί;

H. Ἄνθρωποι ἀθάνατοι.

A. Αἰνίγματα λέγεις, ὦ οὗτος, ἢ γρίφους συντίθης; ἀτεχνῶς γὰρ ὥσπερ ὁ Λοξίας οὐδὲν ἀποσαφεῖς.

H. Οὐδὲν γὰρ μοι μέλει ὑμέων.

A. Τοιγαροῦν οὐδὲ ὠνήσεταιί σε τις εὖ φρονῶν.

H. Ἐγὼ δὲ κέλομαι πᾶσιν ἠβηδὸν οἰμῶζειν, τοῖσιν ὠνεομένοισι καὶ τοῖσιν οὐκ ὠνεομένοισι.

A. Τουτὶ τὸ κακὸν οὐ πόρρω μελαγχολίας ἐστίν· οὐδέτερον δὲ ὅμως αὐτῶν ἔγωγε ὠνήσομαι.